

Vi køber nyt fordi det er for dyrt og for bøvlet at reparere

Danske forbrugere finder det for dyrt og for bøvlet at forlænge levetiden af varige forbrugsgoder som vaskemaskiner, telefoner og tablets gennem reparation. Det viser en befolkningsundersøgelse, som IDA har fået foretaget blandt 2.000 danskere.

Analysen viser, at:

- Mere end hver anden forsøger aldrig, sjældent eller kun af og til at få repareret deres hvidevarer/elektronik, før de køber nyt. Kun en sjettedel forsøger altid at få repareret deres hvidevarer og elektronik.
- Der kommer stadigt flere hvidevarer og elektroniske produkter ind i danske hjem – dels rykker nye produkter som smart-tv og tablets ind, og dels bliver eksisterende produkter som opvaskemaskiner også mere udbredte. Fx ejede 60 pct. af familierne i 2004 en opvaskemaskine, mens det tal femten år senere ifølge Danmarks Statistik var steget til 72 pct. – og hvor 33 pct. i 2013 ejede en tablet eller mini computer, var andelen i 2019 steget til knap 60 pct.
- Der er ikke noget, der tyder på, at omfanget af reparationer vil øges markant fremover. Blandt den fjerdedel, der aldrig eller sjældent forsøger at få hvidevarer og elektronik repareret i dag, forventer kun 6 pct. at de fremover i høj eller meget høj grad vil gøre det, mens hele 54 pct. slet ikke eller i mindre grad vil gøre det.
- Økonomien har størst betydning for om man får repareret hvidevarer og elektronik, der er gået i stykker. 53 pct. vurderer, at det har stor eller meget stor betydning, at det ofte er billigere at købe nyt – mens kun 11 pct. svarer, at det kun har lille eller ingen betydning.
- Ud over prisen har det også betydning, at det er forbundet med vanskeligheder at få hvidevarer og elektronik repareret: hhv. 45 pct. og 33 pct. tillægger det stor betydning, at det er besværligt at få fat i reservedele og at de ikke ved, hvor de kan få repareret elektronik, der er gået i stykker.
- Til gengæld er danskerne i høj grad villige til at betale for længere holdbarhed. På spørgsmålet om de vil betale mere for eksempelvis et elektronikprodukt, hvis det kan holde længere, svarer hele 75 pct. ja og kun 9 pct. nej.

16 pct. forsøger altid at få repareret hvidevarer/elektronik

Mere end hver anden (55 pct.) forsøger aldrig, sjældent eller kun af og til at få repareret deres hvidevarer/elektronik, før de køber nyt. Det viser Tabel 1. Kun omkring en sjettedel (16 pct.) angiver, at de altid forsøger at få repareret deres hvidevarer og elektronik.

Tabel 1. Hvor ofte forsøger du at få repareret hvidevarer/elektronik før du køber nyt?

	Pct.
Aldrig	6
Sjældent	20
Af og til	29
Ofte	22
Altid	16
Ved ikke	7
I alt	100

Kilde: IDAs befolkningsundersøgelse 2019 (n = 2000)

Det begrænsede omfang af reparation af hvidevarer og elektronik står i kontrast til mængden af elektroniske produkter, som danskerne køber. Danskerne får til stadighed mere elektronik i hjemmet end tidligere: ikke blot rykker nye produkter som smart-tv og tablets ind i de danske hjem, men de eksisterende produkter bliver også mere udbredte. Det viser Tabel 2. Eksempelvis blev andelen af hjem, der havde en tablet eller minicomputer næsten fordoblet fra 2013 til 2019 – og hvor 60 pct. af familierne ejede en opvaskemaskine i 2004, var tallet femten år senere steget til 72 pct.

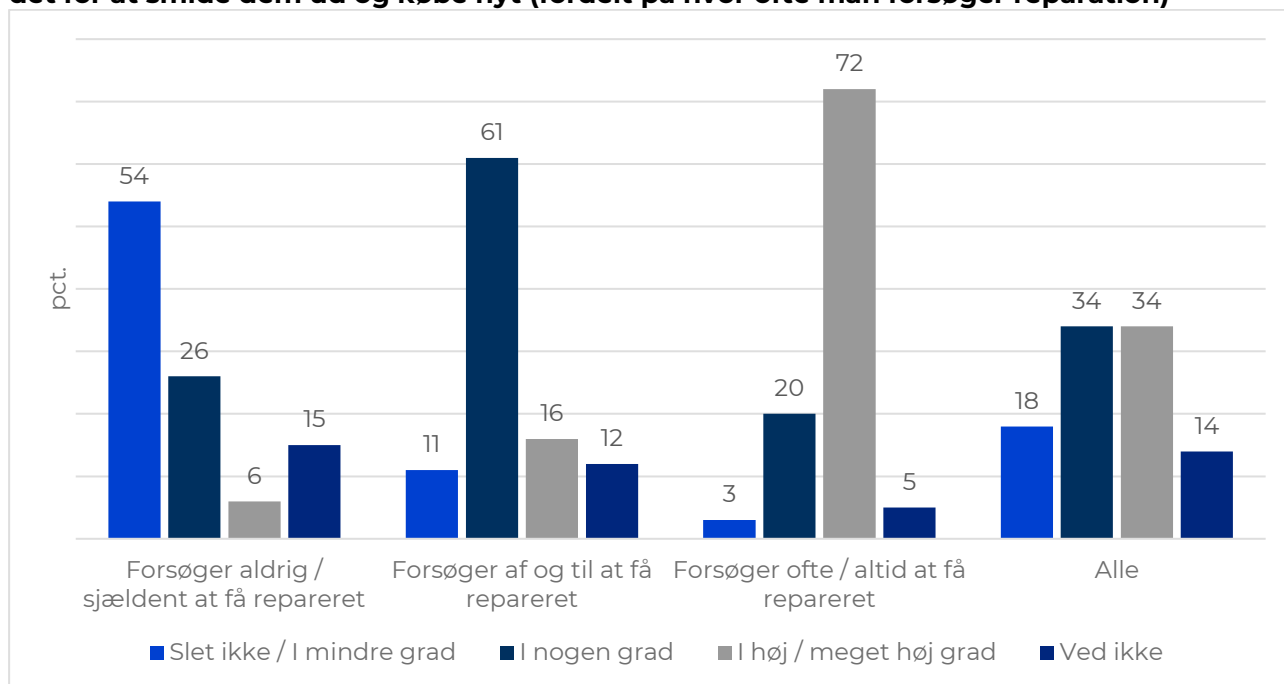
Tabel 2. Familiernes besiddelse af elektronik i hjemmet, 2004-2019

	2004	2007	2010	2013	2016	2019
	Andel af familierne i pct.					
Tørretumbler	48	47	53	52	52	55
Vaskemaskine	76	78	82	81	76	79
Opvaskemaskine	60	61	69	67	68	72
Mikrobølgeovn	66	73	76	77	73	77
Digitalkamera	35	65	77	71	59	45
Smart-tv	-	-	-	24	45	61
Stationær computer	-	-	53	47	39	38
Bærbar computer, lap-top	-	-	72	81	91	86
Tablet, mini computer	-	-	-	33	61	58
Smartphone	-	-	-	63	83	88
Spillekonsol	-	-	35	42	42	38

Kilde: Danmarks Statistik.

Til trods for den stigende mængde af elektronik og hvidevarer, er der ikke noget, der tyder på, at omfanget af reparationer vil øges markant fremover (se Figur 1). På spørgsmålet om, i hvilken grad man i fremtiden vil få hvidevarer/elektronik repareret i stedet for at købe nyt, svarer kun 34 pct. at de i høj eller meget høj grad vil gøre det. 18 pct. vurderer, at de slet ikke eller kun i lav grad vil få denne type produkter repareret i fremtiden.

Figur 1. I hvilken grad vurderer du, at du i fremtiden vil reparere hvidevarer/elektronik i stedet for at smide dem ud og købe nyt (fordelt på hvor ofte man forsøger reparation)

Kilde: IDAs befolkningsundersøgelse 2019 (n = 2000)

Der er store forskelle i forventningerne til fremtidige reparationer. Det fremgår også af Figur 1, hvor der er lavet et kryds mellem den aktuelle og fremtidige adfærd i forhold til reparationer. Blandt den fjerdedel, der aldrig eller sjældent forsøger at få hvidevarer/elektronik repareret i dag, forventer kun 6 pct. at de fremover i høj eller meget høj grad vil gøre det, mens hele 54 pct. slet ikke eller i mindre grad vil gøre det. Omvendt forholder det sig med den gruppe, der 'ofte' eller 'altid' forsøger at få repareret deres elektroniske apparater, hvor hele 72 pct. i høj eller meget høj grad vurderer, at de fremover vil foretage reparationer.

Dyrt og besværligt at få repareret

Respondenterne er blevet bedt om at vurdere, hvad der har betydning for, hvorvidt de reparerer hvidevarer og elektronik (se Tabel 3). Flertallet af respondenterne peger på prisen som en afgørende faktor i forhold til at få repareret hvidevarer og elektronik: 53 pct. vurderer, at det har stor eller meget stor betydning, at det ofte er billigere at købe nyt – mens kun 11 pct. svarer, at det kun har lille eller ingen betydning.

Ud over prisen har det også betydning, at det er forbundet med vanskeligheder at få hvidevarer og elektronik repareret: knap halvdelen (45 pct.) tillægger det stor/meget stor betydning, at det er besværligt at få fat i reservedele, mens 33 pct. svarer, at det har stor/meget stor betydning, at de ikke ved, hvor de kan få repareret elektronik, der er gået i stykker. Bundskraberen er ønsket om gerne ville have de nyeste modeller: kun 10 pct. mener, at det har stor eller meget stor betydning for hvorvidt de reparerer eller køber nyt.

Tabel 3. Hvor stor betydning vil du vurdere nedenstående har for dig i forhold til at reparere hvidevarer/elektronik, der er gået i stykker?

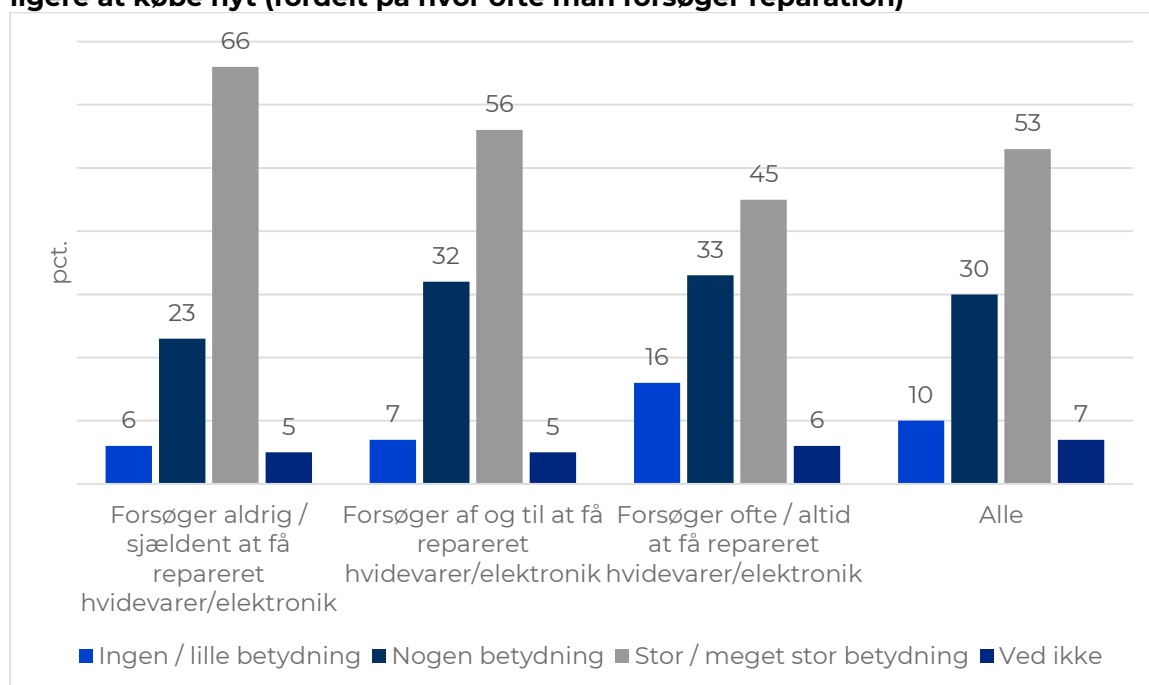
	Ingen betydning	Kun lille betydning	Nogen betydning	Stor betydning	Meget stor betydning	Ved ikke	I alt
	Pct.						
Det er ofte billigere at købe nyt	4	7	30	31	22	7	100
Det er besværligt at få fat i reservedele, hvis man selv vil reparere	4	8	26	28	17	17	100
Jeg ved ikke hvor jeg kan få repareret elektronik, der er gået i stykker	11	17	30	21	12	10	100
Jeg vil gerne have de nyeste modeller	34	30	21	7	3	5	100

Kilde: IDAs befolkningsundersøgelse 2019 (n = 2000)

Tidligere undersøgelser bekræfter dette billede: i en IDA-analyse i 2018 svarede 49 pct. af dem, der ikke fik foretaget reparationer af skadet elektronik/hvidevarer, at det skyldtes, at reparationen var for dyr¹.

Økonomien spiller især en rolle blandt den gruppe, der aldrig eller sjældent får foretaget reparationer af hvidevarer/elektronik: 66 pct. blandt denne gruppe tillægger det stor eller meget stor betydning, at det ofte er billigere at købe nyt end at få repareret produkter, der er gået i stykker. Det viser Figur 2. Blandt den gruppe, der ofte eller altid får foretaget reparationer, er det tilsvarende tal kun 45 pct.

Figur 2. Hvor stor betydning har det ift. at reparere hvidevarer/elektronik, at det ofte er billigere at købe nyt (fordelt på hvor ofte man forsøger reparation)

Kilde: IDAs befolkningsundersøgelse 2019 (n = 2000)

¹ IDA (2018): Reparation af varige forbrugsgoder, https://ida.dk/media/2355/reparation_af_varige_forbrugsgoder_ida_analyse.pdf

Der er imidlertid ikke noget, der tyder på, at hvidevarer og elektronik bliver relativt dyrere fremover og dermed gør reparation mere økonomisk attraktivt. Tværtimod bliver hvidevarer og elektronik billigere. Tabel 4 viser prisudviklingen for udvalgte hvidevarer og elektronik i faste priser. Som tabellen viser, er prisen faldet betydeligt. Især på nyere produkter som tablets og mobiltelefoner har det været store prisfald, mens 'ældre' produkter som køleskabe, vaskemaskiner og komfurer kun har oplevet moderate prisfald.

Tabel 4. Forbrugerprisindeks for hvidevarer og elektronik (2015 = 100)

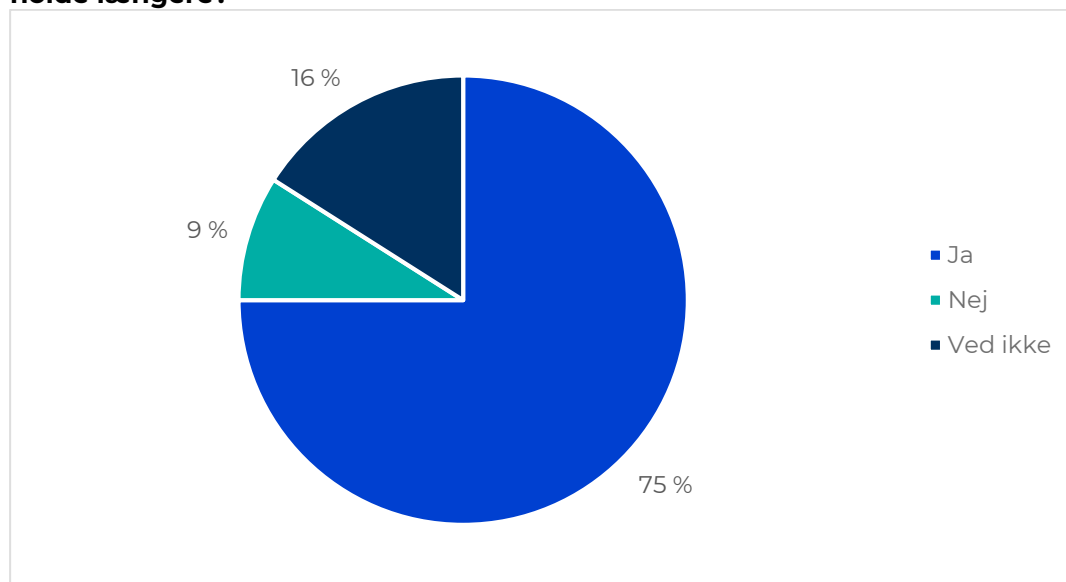
	2004	2007	2010	2013	2016	2019
Vaskemaskiner, tørretumblere og opvaskemaskiner	-	-	111	101	100	97
Fotografisk og optisk udstyr	320	207	131	103	98	97
Musikanlæg, højttalere o.l.	-	-	112	102	107	94
Køleskabe, fryser og køle-fryseskabe	-	-	105	101	97	92
Komfurer	-	-	103	102	96	87
Mobiltelefon, udstyr	-	-	87	110	90	79
Tv, dvd-afspiller o.l.	-	-	126	103	83	70
PC'er, tablets mv.	-	-	175	120	85	60

Kilde: Danmarks Statistik

Danskerne vil gerne betale mere for produkter, der holder længere

Mens 38 pct. af danskerne ofte eller altid forsøger at få repareret elektronik og hvidevarer, er danskerne mere villige til at betale for længere holdbarhed. På spørgsmålet om de vil betale mere for eksempelvis et elektronikprodukt, hvis det kan holde længere, svarer hele 75 pct. ja og kun 9 pct. nej.

Figur 3. Vil du betale mere for et produkt (eksempelvis elektronik), hvis du tror, det kan holde længere?

Kilde: IDAs befolkningsundersøgelse 2019 (n = 2000)

På et tilsvarende spørgsmål i en undersøgelse² foretaget for Miljøstyrelsen i 2017 svarede 64 pct. af danskerne, at de gerne betalte mere for et produkt, hvis de tror, at det kan holde længere.

² Miljøstyrelsen (2017): Cirkulær økonomi – borgerundersøgelse, <https://mst.dk/media/141310/cirkulaer-oekonomi-borgerundersoegelse.pdf>

Der er med andre ord tale om en stigning på 11 procentpoint siden 2017. Hvis denne tendens står til troende, tyder det på, at længere holdbarhed fremover kan give et væsentligt bidrag til et lavere ressourceforbrug og en højere grad af cirkularitet i økonomien.

Metode

Undersøgelsen er gennemført blandt et repræsentativt udsnit af befolkningen mellem 18-70 år. I alt er der indsamlet 2.000 svar. Dataindsamlingen er foretaget af Userneeds for Ingeniørforeningen, IDA. Undersøgelsen er afsluttet i maj 2019. Besvarelserne er vægtede for køn, alder og geografi.